

Endurskoðunarnefndir

23. október 2025

Dagskrá

09:00-09:15

Opnun og kynning

Magnús Jónsson og Margrét Pétursdóttir

09:15-09-30

Lögbundið hlutverk endurskoðunarnefnda

Rut Gunnarsdóttir

09:30-09:45

**Bestu venjur um hlutverk og starfsemi
endurskoðunarnefnda**

Eva M. Kristjánsdóttir

09:50-10:30

Umræður

Endurskoðunarnefndir - sagan

https://skemman.is/bitstream/1946/16775/1/EinarogJonSnorri_VID.pdf

Bandaríkin

1827 - The Baltimore and Ohio Railroad and the Birth of Audit Committees

1939 - Kauphöllin í New York kynnir til sögunnar hugtakið endurskoðunarnefnd

1992 - Öll skráð félög með endurskoðunarnefnd

2000 - Tilmæli í tíu liðum um endurskoðunarnefndir

2002 – Sarbanes-Oxley lögin

2013 - Nasdaq – Equity Rules

Endurskoðunarnefndir - sagan

https://skemman.is/bitstream/1946/16775/1/EinarogJonSnorri_VID.pdf

Íslands

- Hugtakið endurskoðunarnefnd kom fyrst fram hér á landi árið 2005 í ritinu Leiðbeiningar um stjórnarhætti **opinberra fyrirtækja** sem gefið var út af Viðskiptaráði Íslands, Kauphöll Íslands og Samtökum atvinnulífsins.
- Árið 2006 kom tilskipun Evrópusambandsins um lögboðna endurskoðun.
- Á Íslandi hafa þessar áherslur verið innleiddar í takt við alþjóðlega þróun til að uppfylla ákvæði í tilskipunum frá Evrópusambandinu.(2008).

Hlutverkið að breytast

Frá eftirliti til stefnumótunar

Hlutverkið fólst áður nánast eingöngu í yfirferð reikninga og samskiptum við endurskoðendur.

Í dag er hlutverkið að breytast hratt. Nefndirnar eru ekki lengur aðeins eftirlitsaðilar heldur virkir þátttakendur í stefnumótun, áhættustýringu, netöryggi, gervigreind og sjálfbærni.

Þessi þróun kallar á nýja nálgun, nýja og fjölbreyttari færni og nýjan vettvang til skoðanaskipta.

Samtalsvettvangur endurskoðunarnefnda

Markmið

Að efla endurskoðunarnefndir,
styrkja traust og bæta gæði
vinnunnar.

- í þágu allra hagsmunaaðila -

Leiðir að markmiði

Að skapa vettvang þar sem
nefndarmeðlimir geta hist, fengið
fræðslu, skipt á skoðunum og byggt upp
tengslanet.

Að ræða bestu venjur í starfsemi
endurskoðunarnefnda og mynda
samhljóm um bestu venjur (mögulega að
búa til leiðbeiningar/fyrirmyndir)

Þátttakendur taka þátt í þróun fundanna,
efnistökum og mögulegum verkefnum.

Umgjörðin

Lagaleg umgjörð

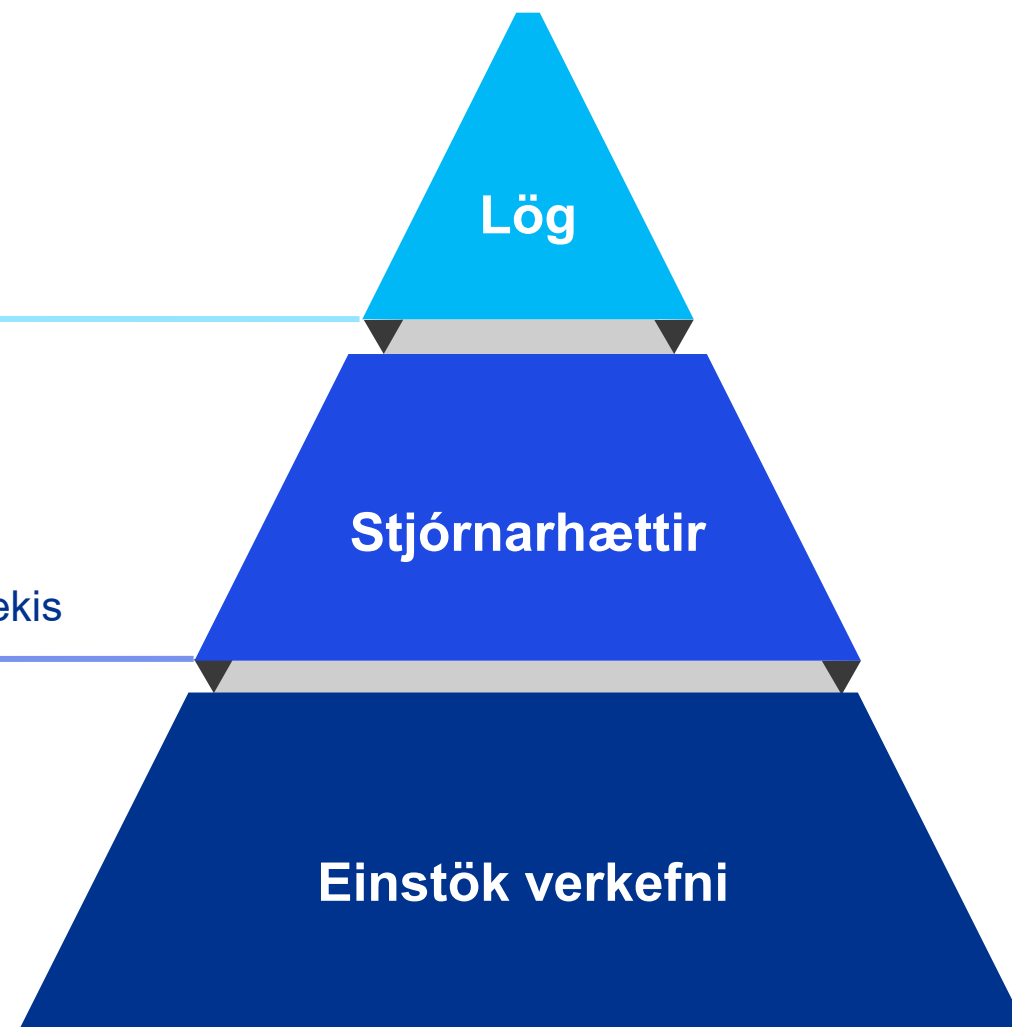
Innlend löggjöf sem gildir um hlutverk og starfsemi endurskoðunarnefnda

Stjórnarhættir t.d.

- Viðmið um stjórnarhætti
- Hæfi og óhæði
- Sjálfsmat
- Ábyrgð og hlutverk
- Skipun nefnda
- Samskipti innan fyrirtækis

Einstök verkefni t.d.

- Áhættustýring
- Sjálfbærni
- Fjárhagsskýrslur
- Siðareglur
- Upplýsingaöryggi
- Gervigreind
- Innri endurskoðun
- Innra eftirlit

Samtalsvettvangur endurskoðunarnefnda

Meðlimir

- Aðilar sem sitja í endurskoðunarnefndum.
- Einingar tengdar almannahagsmunum eru um 94 talsins og ekki er óalgengt að þrír aðilar sitji í hverri nefnd.
- Nokkur dæmi eru um að endurskoðunarnefnd sé til staðar þrátt fyrir að ekki sé um að ræða ETA /PIE
- Fjölmörg dæmi eru um það að aðilar sitja í fleiri en einni nefnd

Fundirnir

- Haldnir verða tveir til þrír fundir ári (okt., jan., maí?)....
- Fundirnir verða haldnir í húsnæði KPMG í Borgartúni 27 – 8. hæð.
- Húsið opnar kl. 8:30 með léttum morgunverði og fundurinn hefst síðan kl. 9:00 og lýkur kl. 10:30.
- Fundirnir verða ekki í streymi og ekki teknir upp.
- Fundirnir byrja á innleggi og síðan er lögð mikil áhersla á að fundarmenn fái tækifæri til að skiptast á skoðunum.

Efni funda og fyrirlesarar

- Efni funda verður valið jafnóðum og mun tengjast starfsemi endurskoðunarnefnda
- Fyrirlesarar geta komið frá KPMG, meðlimum hópsins eða utanaðkomandi aðilum, allt eftir því sem hentar hverju sinni

Dagskrá

09:00-09:15

Opnun og kynning

Magnús Jónsson og Margrét Pétursdóttir

09:15-09-30

Lögbundið hlutverk endurskoðunarnefnda

Rut Gunnarsdóttir

09:30-09:45

**Bestu venjur um hlutverk og starfsemi
endurskoðunarnefnda**

Eva M. Kristjánsdóttir

09:50-10:30

Umræður

Rut Gunnarsdóttir

**Lögbundið hlutverk
endurskoðunarnefnda**

Endurskoðunarnefndir

- Lög um ársreikninga nr. 3/2006
- Ákvæðin komu inn árið 2008 með innleiðingu Evróputilskipunar => IX. kafla A laganna (samhliða þág. lög um endurskoðendur)
- Sérstaklega beint að einingum tengdum almannahagsmunum

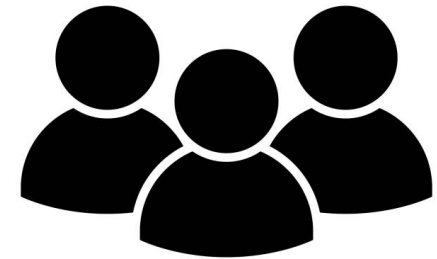
Tryggja að fjárfestar og hagsmunaaðilar geti reitt sig á
gæði fjármálaupplýsinga og störf endurskoðenda

- Þó víðtækara hlutverk...

Skipan endurskoðunarnefndar – 108. gr. a

**Við einingu tengda almannahagsmunum skal starfa endurskoðunarnefnd.
Stjórn ber ábyrgð á skipan:**

- A.m.k. 3
- Eigi síðar en mánuði eftir aðalfund
- Ef nefndarmaður er utanaðkomandi skal hann tilnefndur af aðalfundi
- Formaður skal vera óháður einingunni og skipaður af nefndarmönnum eða stjórn
- Allir óháðir endurskoðanda/endurskoðendum og meirihluti óháður einingunni
- Framkvæmdastjóri skal ekki eiga sæti í nefndinni
- Nefndarmenn búi sameiginlega yfir viðeigandi þekkingu og hæfni á starfssviðinu
- A.m.k. einn hafi þekkingu og hæfni á sviði reikningsskila eða endurskoðunar

Hlutverk endurskoðunarnefndar – 108. gr. b

Endurskoðunarnefnd skal m.a. hafa eftirfarandi hlutverk án tillits til ábyrgðar stjórnar, stjórnenda eða annarra á þessu sviði:

- Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, og eftir atvikum veita ráðleggingar/tillögur að umbótum til að tryggja gæði þeirra, þ.m.t. heilindi upplýsinga í skýrslu stjórnar
- Eftirlit með endurskoðun ársreiknings og samstæðureiknings
- Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðun (ef við á) og áhættustýringu
- Setja fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda/endurskoðunarfyrirtæki.
 - Í einingum tengdum almannahagsmunum skal tillaga stjórnar um tilnefningu endurskoðanda /endurskoðunarfyrirtækis byggjast á tilmælum frá nefndinni (108. gr. c)
- Mat á óhæði endurskoðanda/endurskoðunarfyrirtækis og eftirlit með störfum þeirra

Lög um ársreikninga – önnur atriði

- Endurskoðandi/endurskoðunarfyrirtæki skal árlega gera endurskoðunarnefnd grein fyrir störfum sínum og óhæði og skila skriflegri skýrslu um mikilvæg atriði sem fram hafa komið við endurskoðunina – sérstaklega skal getið um veikleika í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila. (108. gr. d)
- Ekki skylt að skipa dótturfélagi sem móðurfélag á 100% hlutafjár í endurskoðunarnefnd ef móðurfélagið uppfyllir kröfur um endurskoðunarnefnd á samstæðustigi. (108. gr. e)
- Endurskoðendaráð skal meta frammistöðu endurskoðunarnefnda. (108. gr. f.)

Lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002

- Innri endurskoðun skal reglulega gera stjórn og endurskoðunarnefnd grein fyrir starfsemi sinni. (3. mgr. 16. gr.)
- Fjármálafyrirtæki skal starfrækja áhættunefnd. (1. mgr. 78. gr.)
- Fjármálaeftirlitið getur, með hliðsjón af stærð, eðli og umfangi rekstrar fjármálafyrirtækis, og því hversu margþætt starfsemi fyrirtækisins er, heimilað því að sameina störf áhættunefndar og endurskoðunarnefndar. (4. mgr. 78. gr.)
- Nefndarmenn sameinaðrar nefndar skulu búa yfir nægilegri þekkingu og hæfni til að sinna verkefnum sem annars hefðu verið falin hvorri nefnd fyrir sig. (4. mgr. 78. gr.)

Atriði til umhugsunar

- Gæta þarf að skýrum skilum milli hlutverks endurskoðunarnefnda og áhættunefnda
 - Endurskoðunarnefnd á að hafa:
 - „Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits einingarinnar, innri endurskoðun, ef við á, og *áhættustýringu*.“
 - Áhættunefnd yfirfer áhættugreiningu og áhættumat=> gerir tillögur að úrbótum
 - Endurskoðunarnefnd metur úrbæturnar og fylgir eftir **virkni** innra eftirlitsins
- Eðlilegt að mikill tími fari í eftirlit með gerð reikningsskila og ársreiknings
- Eftirlit með innra eftirliti og áhættustýringu þarf einnig að vera mótað:
 - Eftirlit með því að áhættugreining og áhættumat, sem innra eftirlit byggir á, sé reglulega skoðað og metið
 - Er brugðist við verulegri áhættu og frávikum með viðeigandi hætti?
 - Stundum takmörkuð umfjöllun í fundargerðum og skýrslum nefnda

Dagskrá

09:00-09:15

Opnun og kynning

Magnús Jónsson og Margrét Pétursdóttir

09:15-09-30

Lögbundið hlutverk endurskoðunarnefnda

Rut Gunnarsdóttir

09:30-09:45

**Bestu venjur um hlutverk og starfsemi
endurskoðunarnefnda**

Eva M. Kristjánsdóttir

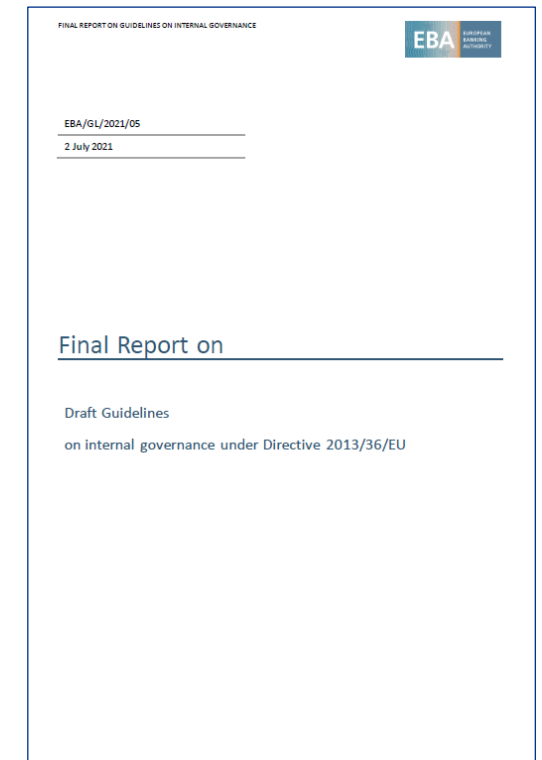
09:50-10:30

Umræður

**Eva M.
Kristjánsdóttir**

**Bestu venjur um hlutverk
og starfsemi
endurskoðunarnefnda**

Viðmið um hlutverk og starfsemi endurskoðunarnefnda

Leiðbeiningar um stjórnarhætti

Skipan endurskoðunarnefnda

- Skipulagsheildir sem ættu að skipa endurskoðunarnefnd:
 - Einingar tengdar almannahagsmunum (Krafa)
 - Þar sem eftirlit og skýrslugjöf um fjárhag er það umfangsmikið að það kalli á nánari umfjöllun en á vettvangi stjórnar
 - Þar sem einn eða fleiri stjórnarmenn geti ekki talist óháðir félaginu (Æskilegt)
- Endurskoðunarnefnd skal skipuð eigi síðar en mánuði eftir aðalfund
- **Nefndarmenn**
 - A.m.k. 3 hjá PIE, en mega vera 2 hjá öðrum (þá báðir óháðir félaginu)
 - Óháðir ytri endurskoðanda
 - Meirihluti óháðir félaginu og daglegri stjórnun þess
 - Einn nefndarmaður, sem bæði er óháður félaginu og stjórnendum, skal vera óháður stórum hluthöfum
 - Ekki framkvæmdastjóri eða aðrir í framkvæmdastjórn
 - Skulu hafa **viðeigandi þekkingu og reynslu** fyrir störf nefndarinnar, og **a.m.k einn með „staðgóða þekkingu og reynslu á sviði reikningsskila og endurskoðunar“**

Leiðbeiningar um stjórnarhætti (frh.)

Hlutverk endurskoðunarnefndar

- Eftirlit með **vinnuferli við gerð reikningsskila og** endurskoðun ársreikninga og samstæðureikninga
- Fara yfir **fjárhagslegar upplýsingar** og upplýsingagjöf frá stjórnendum, innri og ytri endurskoðendum.
- Eftirlit með **innra eftirliti félagsins**, t.d. innri endurskoðun og áhættustjórnun
- Sjá til þess að þær upplýsingar sem stjórnin fær um rekstur, stöðu og framtíðarhorfur félagsins séu áreiðanlegar og skýrar.
- Mat á óhæði ytra endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis og eftirlit með öðrum störfum þeirra.

Leiðbeiningar um stjórnarhætti (frh.)

- **Aðrar kröfur**
 - Árlega fundur með stjórn og ytri endurskoðendum, án þátttöku stjórnenda.
 - Í starfsreglum nefndarinnar skal tilgreina hlutverk og helstu verkefni nefndarinnar.
- **Ekki nauðsynlegt að skipa endurskoðunarnefnd** eða aðrar undirnefndir utan stjórnar nema þekkingu skorti.
 - Þar sem skipan undirnefndar er ekki talin henta, þarf fyrirtækið að skýra það í stjórnarháttayfirlýsingu sinni – „fylgið eða skýrið“

Megininntak:

- Upplýst og sjálfstæð umfjöllun um fjárhagslegt eftirlit, endurskoðun og innra eftirlit.
- Skýrar kröfur um skipan nefndarinnar, þekkingu nefndarmanna, óhæði þeirra og hlutverk.
- Gagnsæi og ábyrgð eru lykilhugtök.

G20 Viðmiðunarreglur OECD um stjórnarhætti

G20/OECD Principles of Corporate Governance (2023)

- Hafa eftirlit með starfsemi innri endurskoðunar.
- Hafa eftirlit með samskiptum við ytri endurskoðendur, þar með talið þjónustu sem ekki tengist endurskoðun (non-audit services).
- Fara yfir og skýra fyrir stjórn helstu reikningsskilastefnur og fjárhagsleg viðfangsefni.
- Taka þátt í vali eða tilnefningu ytri endurskoðenda til að tryggja sjálfstæði og ábyrgð þeirra gagnvart hluthöfum.
- **Sjá til þess að til staðar sé ferli fyrir nafnlausar ábendingar um ólögmæta eða ámælisverða háttsemi (e. whistle-blowing) sem gætu haft áhrif á áreiðanleika fjárhagslegra upplýsinga.**
- Styðja stjórn í eftirliti með upplýsingagjöf, innra eftirliti og endurskoðun.
- **Æskilegt að áhættunefnd og endurskoðunarnefnd séu aðskildar nefndir til að fókusa betur á ófjárhagslegar áhættur og að endurskoðunarnefndin sé ekki ofhlaðin verkefnum**

Viðmiðunarreglur OECD um stjórnarhætti opinberra fyrirtækja

OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises (2024)

- Opinber fyrirtæki ættu að **huga að** (e. consider) því að stofna sértækar undirnefndir, s.s. endurskoðunarnefndir, til að **auka skilvirkni**
- Hlutverk endurskoðunarnefnda að hafa eftirlit með upplýsingagjöf, innra eftirliti og reikningsskilum
- Formaður endurskoðunarnefndar ætti að vera óháður stjórnarmaður, og stærstur hluti nefndarmanna einnig (ekki gefin tala)
 - Nefndin ætti að vera skipuð stjórnarmönnum með góða þekkingu á fjármálum og meirihluta þeirra óháðum stjórnarmönnum.
- Góðir stjórnarhættir að endurskoðunarnefnd tilnefni, kjósi eða skipi ytri endurskoðanda
- Styður stjórn (og/eða áhættunefnd) við eftirlit með áhættustýringu, innra eftirliti, stefnum og verkferlum
- Endurskoðunarnefnd, auk stjórnar, hefur eftirlit með innri endurskoðunardeild

Viðmiðunarreglur EBA um innri stjórnhætti fjármálafyrirtækja

FINAL REPORT ON GUIDELINES ON INTERNAL GOVERNANCE

EBA EUROPEAN BANKING AUTHORITY

EBA/GL/2021/05

2 July 2021

Final Report on

Draft Guidelines

on internal governance under Directive 2013/36/EU

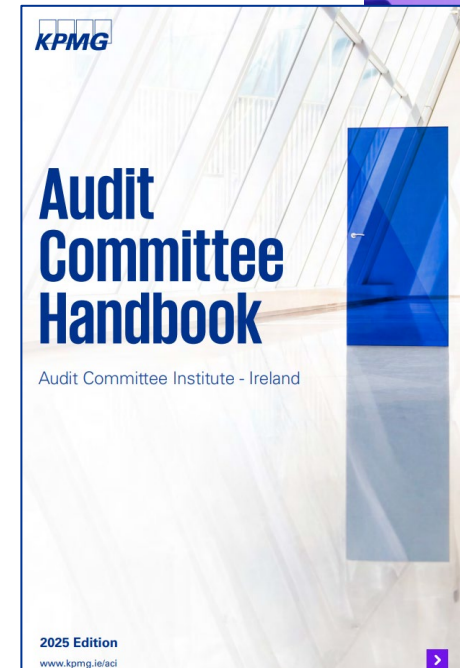
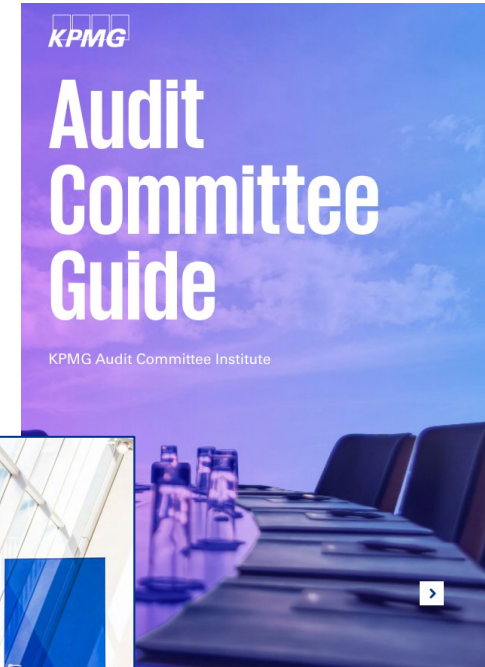
Guidelines on internal governance under Directive 2013/36/EU

Skipan og hlutverk endurskoðunarnefnda í samræmi :

- Eftirlit með virkni innra eftirlits og áhættustýringar
- **Hafa eftirlit með mótun viðeigandi reikningsskilastefnu (handbók)**
- **Rýna umfang (e. audit scope) og tíðni ytri endurskoðunar**
- Hafa eftirlit með reikningsskilaferlinu
- Hafa eftirlit með lögboðinni endurskoðun ársreikninga og samstæðureikninga
- Tilnefning á ytri endurskoðanda til stjórnar
- Hafa eftirlit með **sjálfstæði** og óhæði ytri endurskoðanda /endurskoðunarfyrirtækis og annarri non-audit þjónustu sem hann veitir
- **Upplýsa stjórn um niðurstöður lögboðinnar endurskoðunar og hvert hlutverk endurskoðunarnefndarinnar var í því ferli**

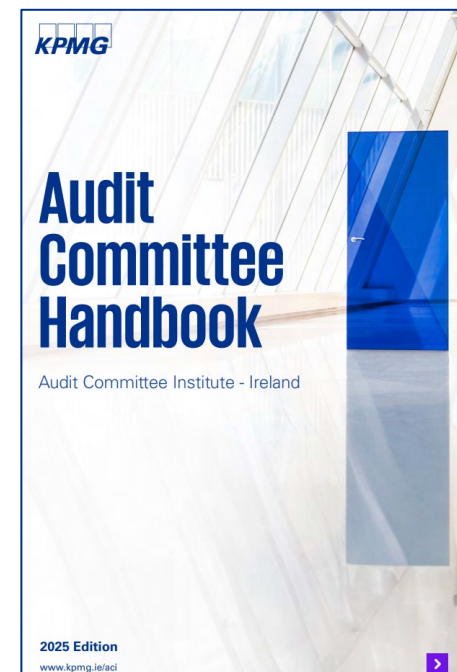
Félög sem ekki eru kerfislega mikilvægar mega setja á fót sameiginlega endurskoðunar- og áhættunefnd

Audit Committee Institute (ACI) KPMG

Audit Committee Institute Handbook 2025

Chapters	Page	Appendices	Page
1 Guiding principles for audit committees	06	1 The regulatory landscape - Ireland and Global	97
2 Building and sustaining an audit committee	10	2 ICSA Terms of reference for the audit committee	104
3 Monitoring the corporate reporting process	26	3 Potential audit committee topics	122
4 ESG Guide for Audit Committees	36	4 Audit committee meeting planner	123
5 Irish and UK Corporate Governance Code Updates	52	5 Private session with the auditor	126
6 Risk management and internal control systems	60	6 Audit Committee Assessment Tool	128
7 Fraud and misconduct	72	7 Specimen year-end timetable	149
8 Internal Audit	76	8 Example questions around identifying and assessing risk	150
9 External Audit	84	9 Example risk summary and register	152
10 Communication with shareholders	94	10 Internal control and risk management disclosures	156
		11 Example whistle-blowing policy	161
		12 Internal audit sourcing options	163
		13 Specimen internal audit plan	164
		14 Internal audit activities – key steps in the annual audit cycle	169
		15 Specimen internal audit report	170
		16 Evaluation of the internal audit function	174
		17 Evaluation of the external auditor	180
		18 Specimen Audit Committee statement	186

Margrét Pétursdóttir

Hluthafi og löggiltur
endurskoðandi
mpetursdottir@kpmg.is

Eva M. Kristjánsdóttir

Hluthafi
ekristjansdottir@kpmg.is

Rut Gunnarsdóttir

Lögfræðingur
rutgunnarsdottir@kpmg.is

The image features the KPMG logo centered on a dark blue background. The background is composed of several perspective lines that create a sense of depth, resembling a tunnel or a modern architectural structure. The logo itself consists of the letters 'KPMG' in a bold, italicized, sans-serif font. Above each letter is a white-outlined square, which is part of the KPMG network's branding. The overall aesthetic is professional and modern.

KPMG